

VERRASSEND GROEN EILAND VOL VARIATIE

ETTEKE DE BOER

Tenerife

TENERIFE

LA GOMERA

- PUNTA DEL HIDALGO
- TAGANAMA
- MESA MOTA
- EL SAUZAL
- AGUA GARCIA
- TACORONTE
- LA LAGUNA
- SAN ANDRES
- SANTA CRUZ
- PUERTO DE LA CRUZ
- LA OROTAVA
- SAN JUAN DE LA RAMBLA
- ICOD DE LOS VINOS
- BUENAVISTA DEL NORTE
- GARACHICO
- PUNTA DE TENO
- MASCA
- SANTIAGO DEL TEIDE
- TEIDE
- CANDELARIA
- LOS GIGANTES
- PUNTA PRIETA
- VILAFLOR
- VILLA DE ARICO
- LAS VEGAS
- ABADES-LEPRADORP
- EL PUERTITO DE ADEJE
- LA CALETA
- ADEJE
- ARONA
- GRANADILLA
- TAJAO
- LOS CRISTIANOS
- CUEVA DEL HERMANO PEDRO
- EL MEDANO
- LOS ABRIGOS
- MONTANA ROJA
- LAS GALLETAS
- MONTANA AMARILLA
- AGULO
- HERMIGUA
- ALOJERA
- GARAJONAY
- VALLE GRAN REY
- SAN SEBASTIAN DE LA GOMERA
- PLAYA DE SANTIAGO

MAROKKO

1 | De warme westkust

De meeste mensen die naar Tenerife gaan, boeken geen afgelegen huisje in een typisch Canarische omgeving. Die zijn er op Tenerife genoeg te vinden, maar een comfortabel hotel met zwembad heeft zo zijn voordelen. Het fijne van eilanden is dat je je eenvoudig aan het massatoerisme kunt onttrekken. Tien minuten in de auto, en de hotels en appartementencomplexen zijn verschrompeld tot een kluit witte blokjes. Omdat de meeste reizigers in het zuiden aankomen, begin ik in deze gids niet met de hoofdstad Santa Cruz maar met Los Cristianos, dat in de regio een spilfunctie heeft. Hier zitten veel overheidsinstanties en er is een busstation met verbindingen naar alle windstreken. Vanuit de haven vertrekken veerboten naar de andere eilanden van de provincie.

LOS CRISTIANOS

Middeleeuwse resten of een historische wijk zul je in Los Cristianos niet vinden, maar dit uit zijn krachten gegroeide vissersdorp heeft zeker een geschiedenis. In de zestiende eeuw werd Los Cristianos voor het eerst schriftelijk genoemd. De nederzetting was eeuwenlang een gemakkelijke prooi voor piraten. Het zou nog even duren tot het een plaats van betekenis werd; ene Pedro de Olive vermeldde in 1860 in zijn statistisch-administratief woordenboek dat Los Cristianos bestond uit "drie huizen van één verdieping, één huis van twee verdiepingen en een hutje".

Kort daarna begon het dorp in het kielzog van de wereldwijd opkomende industrie en handel te groeien. Dankzij een aanvoersysteem van water uit de bergen ontstond landbouw van betekenis. Veel bananenplantages die je op het eiland ziet, stammen uit die tijd. Een andere grote verandering voor het dorp kwam in de tweede helft van de

SANTIAGO DEL TEIDE EN MASCA

Veel mensen rijden meteen door naar het overbekende Masca, maar ook Santiago del Teide is de moeite waard. Het is een pleisterplaats voor bergwandelaars vanwege de mooie routes in de omgeving. In 1909 werd het dorp bijna vernietigd door een aardbeving, maar dankzij veel bidden en het heffen van crucifixen werd het gevaar afgewend, zo dacht men althans. De eeuwenoude kerk met kleurige beelden staat er dus nog steeds. Bij het kerkplein is ook een kantoortje voor toeristische informatie. Links van de rijweg is een picknickplaats onder schaduwrijke bomen. Nog noordelijker is een splitsing met aan de linkerweg een mooi uitkijkpunt. In februari en maart kun je in de omgeving bloeiende amandelbomen zien. Dan duiken ook inheemse distels op, een soort reuzenpaardenbloemen die wel anderhalve meter hoog kunnen worden. Wil je verder naar Masca of Buenavista, dan moet je midden in het dorp naar links - dit staat duidelijk aangegeven. Mijn favoriete restaurant in Santiago del Teide is El Patio aan de hoofdweg (Avenida de la Iglesia 4), niet te verwarren met de horeca ernaast die met grote borden in het Engels bezoekers probeert te lokken en 'toeristenkwaliteit' levert. Bij El Patio hebben ze goed klaargemaakte Canarische kost en prima streekwijn uit het vat.

Aan het einde van een heleboel haarspeldbochten ligt Masca, een schilderachtig berggehucht en adembenemend mooi gelegen. Alle huizen zijn in traditionele stijl, ook de nieuwe: het is een beetje het Volendam van Tenerife, maar dan zonder klederdracht. Er wordt gezegd dat de verborgen ligging eeuwen geleden werd gekozen om te schuilen voor piraten, maar anderen beweren juist dat piraten het dorpje hebben gesticht. Ook al was Masca ooit bedoeld om je te verstoppen, tegenwoordig dalen er elke dag grote excursiebusjes af over de smalle wegen.

Het mooiste is echter om lopend vanuit Santiago del Teide naar Masca te gaan. De wandeltocht gaat door een gevarieerd landschap. Bij het begin- en het eindpunt zijn bushaltes. Dit is een leuk uitstapje voor als je geen wandelvakantie in gedachten hebt, maar toch een dag actief van de natuur wil genieten. Enige conditie moet je er wel voor hebben. De routebeschrijving komt straks. Als je van gps-wandelen houdt, kun je trouwens heel veel routes vinden op tenerife-wandelen.be en gpswandelenintenerife.eu. De laatste

Ondanks de nabijheid van de enigszins toeristische Costa del Silencio is Las Galletas zichzelf gebleven. Behalve wat vissershuisjes en een schamel kerkje vind je er weinig dat naar een oud verleden verwijst. Het een fijn dorp om in rond te dwalen, met veel autovrije straten, kleine winkels en leuke terrasjes. Bij het havenstrand wordt 's ochtends verse vis verkocht.

Ondanks de slechte regelgeving in de jaren zestig en zeventig is de Costa del Silencio gevrijwaard gebleven van hoogbouw.

Stadswandeling vanaf het busstation

Op de hoek van El Corte Inglés is een rotonde. Ga daar naar de brede straat aan de overkant richting binnenstad (Calle José Hernández Alfonso). Deze komt uit aan de achterkant van de *Mercado de Nuestra Señora de África*. Op deze half overdekte voedselmarkt van twee verdiepingen is het heerlijk dwalen. Rondom zijn allemaal eettentjes. De markt is elke dag open tot twee uur 's middags en op zondag wordt vlak ernaast een vlooiemarkt gehouden.

Ben je uitgekeken, neem dan recht tegenover de hoofdingang de straat met de brug, ook weer aan de overkant van de rotonde. Op de hoek is het *museum voor moderne kunst TEA* met een vaste collectie van dik 2000 werkstukken met een accent op de Canarische surrealistische schilder Oscar Domínguez (1906-1957) en het surrealisme in het algemeen. Als je vlak voor de brug naar rechts gaat, kom je bij het natuurhistorisch *Museo de la Naturaleza y el Hombre*. Ben je niet zo van de potten en oude gereedschappen, weet dan dat ze hier ook een opzienbarende collectie mummies en schedels hebben. Wil je niet alleen rondkijken maar ook achtergrondinformatie, huur dan een audiorondleiding, want de borden met uitleg zijn allemaal in het Spaans.

Na de brug kom je in de straat Valentín Sanz. Even later zie je een pleintje met een kleine drakenboom. Daar kun je naar rechts, de Bethencourt Alfonso in. Deze boomrijke straat leidt naar de Plaza de España. Je kunt ook nog een klein stukje verder lopen tot het parkje van de Plaza del Príncipe bij het *Museo de Bellas Artes*. Elke straat naar rechts leidt naar de Plaza de España. In deze buurt wemelt het van de monumenten en de oude gebouwen. Het contrasterende moderne gebouwtje met het opvallende bloemendek op de Plaza de España is een VVV-kantoor. De cafés en restaurants in de omgeving zijn gevuld met een mix van bewoners, cruisepassagiers en ondernemende vakantiegangers; de belangrijkste

omdat een deel van zijn voorouders hier vandaan komt. Hij heeft een sleutelrol gespeeld bij de onafhankelijkheid van Venezuela, Bolivia, Colombia, Ecuador, Panama en Peru.

Ben je na alle historische gebouwen toe aan minimalistische kunst, dan vind je die aan het einde van de grote parkeerplaats aan zee. Daar staat een compositie van twee sculpturen van de Japanse kunstenaar Kam Yasuda.

Gofio: oervoer

Als het over typisch Canarisch voedsel gaat, wordt gofio vaak in één adem genoemd met de *papas con mojo*. Aardappelen zijn door de Spanjaarden geïmporteerd maar gofio werd al door de Guanchen gegeten. Het bestaat uit geroosterde, gemalen maïs, tarwe of een combinatie hiervan. Soms worden andere granen of kikkererwten toegevoegd. Het product ziet eruit als meel maar dat is het niet. Gofio is uiterst voedzaam en wordt verwerkt in gerechten als *escaldón* (dikke soep) of als ontbijt met zuivel of vers sinaasappelsap en geprakte banaan. Als je 200 gram gofio mengt met een glas water, een snufje zout, wat suiker en een eetlepel olijfolie, dan kun je er *pella de gofio* van kneden. In vijf minuten heb je een rauw broodje mee waar iedereen naar behoefte een stukje van afplukt, maar je kunt het ook hygiënisch in plakken snijden. Eventueel kun je er een overrijpe banaan doorheen kneden, rozijnen,

amandelen, kaneel, honing, noem maar op. De bananensmaak overheerst niet. In tijden van hongersnood heeft gofio hele gezinnen helpen overleven. Emigranten namen het compacte en lang houdbare goedje mee op reis naar Zuid-Amerika. Tegenwoordig worden er ook moderne dingen met gofio gedaan: denk aan energierepen en schepijs, die wat minder zoet is dan de gebruikelijke ijssmaken.

7 | Buureiland La Gomera

Meestal is het helder genoeg om La Gomera te zien. Met een beetje geluk zie je zelfs dorpjes liggen. 's Avonds glinsteren de lichtjes je tegemoet. Hoewel Tenerife meer dan genoeg te bieden heeft voor een lange vakantie, is het leuk om een dagje naar La Gomera te gaan. Het ligt maar dertig kilometer van Tenerife, de veerboot doet er drie kwartier over en er zijn meerdere afvaarten per dag.

Het had weinig gescheeld of La Gomera was Nederlands geweest. Na mislukte aanvallen op het Spaanse vasteland en Gran Canaria probeerde admiraal Pieter van der Does in 1599 dan maar La Gomera binnen te vallen. Tenerife was hem te groot. De bevolking zag de vloot van verre naderen en kon zich ruimschoots voorbereiden op de strijd. Om kort te gaan, een maand later droop een deel van de schepen af naar Nederland en vertrok Van der Does met de rest naar de Kaapverdische Eilanden. Daar stierf hij aan malaria, niet echt een heldendood. Daarom wordt Van der Does in de Nederlandse geschiedenisboeken een beetje weggemoffeld, maar in Spanje heeft hij een zekere naam. Als *loser*.

De gemiddelde diameter van het op een na kleinste Canarische eiland is ongeveer 30 km, het hoogste punt is 1487 meter en de totale oppervlakte 370 km². La Gomera is bijna zes keer zo klein als Tenerife maar er wonen vijftig keer zo weinig mensen. Op Tenerife wonen bijna een miljoen mensen en op La Gomera maar 20.000. Je merkt het als je over het eiland reist. Waar op Tenerife in de verte meestal wel ergens een dorpje ligt, doet La Gomera maagdelijk aan. Vroeger woonden er meer mensen, maar veel *gomeros* zijn naar Tenerife vertrokken omdat er meer werk en betere voorzieningen zijn. De bekendste plek van La Gomera is het nationale park Garajonay. De bijna 4000 hectare aan oerbossen zijn in 1986 door de UNESCO tot werelderfgoed verklaard. Het gebied staat elk jaar op het lijstje van honderdduizenden wandelliefhebbers. Daarom is het in de oerbossen op Tenerife lekker rustig.

Als je zonder auto gaat, is het niet nodig om de veerboot in Los Cristianos van tevoren te reserveren. In de haven kun je kort voor vertrek een kaartje kopen bij een van de twee rederijen, Armas of Fred Olsen. Houd er rekening mee dat je twintig minuten voor vertrek bij de boot moet zijn en dat je een paar euro meer betaalt dan wanneer je van tevoren boekt. Met Fred Olsen is de overtocht iets duurder maar de website is gebruiksvriendelijker en de schepen zijn mooier. Voordat de Noorse rederij in 1974 een dagelijkse veerdienst invoerde, was La Gomera nagenoeg van de buitenwereld afgesloten.

8 | En dan nog dit...

HOE ZIT HET MET DIE EEUWIGE LENTE?

Overall zie je de eeuwige lente als reclamekreet opduiken. Laat ik maar met de deur in huis vallen: het klopt niet, want voor Nederlanders en Belgen heeft het Canarische klimaat meer weg van een eeuwige zomer. En dan niet een treurige kwakkelzomer, maar zo'n extra mooie waar je jaren later nog met plezier aan terugdenkt. Aan de kust zakt de temperatuur 's winters zelden onder de 20 graden en in de zomer blijft de thermometer meestal onder de 30 graden steken. De zon schijnt meer dan 300 dagen per jaar. Het regent hier zo weinig, dat de kranten er vol van staan wanneer er buien van betekenis vallen. Schoolkinderen kennen hier het fenomeen regenvrij. Na maanden van droogte heerst eind oktober een opgewonden stemming, te vergelijken met de sfeer in Nederland of België als de eerste sneeuw gaat vallen. In de zes maanden van ongeveer mei tot oktober valt er hooguit een of twee keer wat motregen. Toen ik deze reisgids schreef, circuleerde een Canarisch grapje op Facebook: een zogenaamde officiële mededeling van de verkeersdienst waarin werd gewezen op het bestaan van een knopje voor de ruitenwissers. Denk erom dat het voorgaande alleen voor de kust geldt: hoe hoger je de bergen ingaat, hoe meer kans op bewolking en regen - behalve rond de Teide, waar de kraterand de wolken tegenhoudt. Aan de noordkust is het vaker bewolkt dan in het zuiden. Een andere weerkundig verschijnsel is *calima*, een hete wind die zoveel Sahara-zand aanvoert, dat de zon er nog maar bleekjes doorheen schijnt. Echte zandstormen komen op Tenerife gelukkig niet voor.

Kamperen

Op Tenerife is geen gebrek aan hotels, appartementen, pensions en B&B's. Het klimaat leent zich uitstekend voor kamperen, en toch zijn er op Tenerife maar weinig officiële campings. De drie met alles erop en eraan zijn:

Camping Nauta, een paar kilometer van de kust van Las Galletas (campingnauta.es)

Camping Montaña Roja, op loopafstand van het strand (campingmontanaraja.com)

Camping El Castillo de Himeche, een kwartier rijden van de westelijke kustplaats Playa San Juan. Nederlandse eigenaars (campingelcastillodehimeche.com)

Wildkamperen wordt hier en daar oogluikend toegestaan.

FOLKLORE

Ook buiten 30 mei grijpt men elke gelegenheid aan om in klederdracht te verschijnen. Bijvoorbeeld tijdens een *romería*, oorspronkelijk een feestelijke pelgrimstocht maar tegenwoordig meer een volksfeest dat draait om traditie, wijn en Canarisch eten. Er zijn te veel feesten om op te noemen. Op de homepage van de Belgische website tenerifevakantie.com staat een handige evenementenkalender waarop je per dag kunt zien wat er zoal te doen is.

De Spaanse televisie zendt al sinds de jaren zeventig elke zaterdagmiddag het populaire tv-programma *Tenderete* uit, een muzikaal samenzijn waarbij eeuwenoude liederen worden afgewisseld met hedendaagse nummers met een folkloristisch tintje. In het publiek zitten mensen in klederdracht naast mensen in hun moderne kledij. Een instrument dat bij

